باسمه تعالی

نام و نام خانوادگی: .....
پایه تحصیلی: هشتم **کلاس:** .....
دبیرستان دوره اول: فرزانگان شهدا .....
شماره صندلی: .....

اداره کل آموزش و پرورش استان یزد
اداره استعدادهای درخشان یزد

آزمون هماهنگ مدارس سمپاد استان یزد

هر نیاز کشور یک سمپادی آماده اثرگذاری

امتحان: پایانی نوبت اول ۱۴۰۵-۱۴۰۴
نام درس: فارسی ۲
تاریخ آزمون: ۱۴۰۴/۱۰/ ۲۲ ساعت ۸ صبح
مدت پاسخگویی: ۵۰ دقیقه

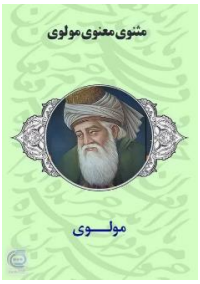
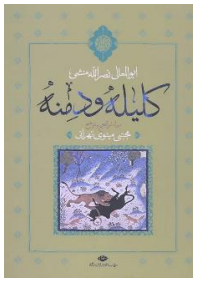
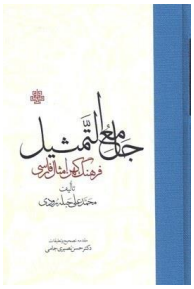
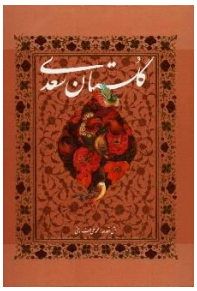
نام دبیر:	نمره به عدد:	نمره به حروف:	امضاء دبیر:	مهر مدرسه:

ردیف	سؤالات (۶ سؤال در ۳ صفحه)	بارم
الف	**معنی و مفهوم شعر و نثر**	
۱	**معنی ابیات و عبارات زیر را بنویسید.** **الف) فرومانده از کُنه ماهیّتش (۰/۷۵)** **ب) دشمنان خیره‌روی ما نیز، به ناچار، این سرزمین را بدین نامِ سپند می‌نامند. (۰/۵)** **ج) دیدکش دور به انجام رسید / آفتابش به لب بام رسید (۰/۵)** **د) به قدر فهم مستمعان می‌گویم (۰/۵)** **ه) کنم از جیب نظر تا دامن (۰/۲۵)**	۲/۵
ب	**معنی واژه** (هر کدام ۰/۲۵)	
۲	**الف) معنی واژهٔ مشخّص‌شده را بنویسید.** ..... **به مورچه و کوچکی جثهٔ او بنگر** --- **ب) با توجّه به بیت زیر معنای واژهٔ «آلایش» در کدام گزینه نادرست است؟** **«در نماز ار سجده باید سر بنه بر خاک پایش / ور وضو شاید دل از آلایش تن شستشو کن»** **۱) پلشتی ۲) آراستگی ۳) آلودگی ۴) ناپاکی** --- **ج) واژه‌ای در بیت زیر بیابید که مقابل معنی «دوستدار» باشد.** ..... **«زهی به رشد تو چشم جهانیان روشن / خلیفهٔ دو جهان را تویی مرید و مراد»** --- **د) فرهنگستان زبان فارسی برای واژهٔ «تکنولوژی» چه معادلی را پیشنهاد داده است؟**	۱
ج	**درک مطلب** (هر کدام ۰/۲۵)	
۳	**الف) بیت «کیست آن صورتگر ماهر که بی‌تقلید غیر / این‌همه صورت بَرَد بر صفحهٔ هستی به کار» به کدام صفت خدا اشاره دارد؟** ..... --- **ب) منظور از «خداوند» در عبارت «خداوندش را بگوی که گرگ بِبُرد.» چیست؟**	۲/۵

www-kanoon-ir

	ج) منظور از «خانهٔ خوب خدا» در مصراع «گفت: اینجا خانهٔ خوب خداست» کدام یک از گزینه‌های زیر است؟ ۱) کعبه ۲) بیت الحرام ۳) مسجد ۴) بیت المقدّس --- د) مفهوم کلّی عبارت زیر را بنویسید. «تویی که در این روزگار، چشم و چراغ ایرانی.» --- ر) مقصود از ترکیب مشخّص شده در بیت زیر، چیست؟ ..... «باید از هستی دل برگیرد / ره سوی کشور دیگر گیرد» --- ز) جملهٔ «بزرجمهر بر ارتجال جواب داد که سحرخیز، دزدان بودند که پیش از من برخاستند تا کام ایشان روا شد.» یادآور کدام جملهٔ حکمت‌آموز مشهور فارسی است؟ --- ط) منظور از جملهٔ «ماهی را هر وقت از آب بگیری تازه است.» چیست؟ --- و) مفهوم مصراع دوم بیت زیر چیست؟ «بشر ماورای جلالش نیافت / بصر منتهای جمالش نیافت» --- ه) مفهوم بیت «حدّ من نیست ثنایت گفتن / گوهر شُکر عطایت سُفتن» چیست؟ --- ی) جملهٔ «در ذکر حق باشی تا به خواب روی» به کدام آداب خوابیدن اشاره دارد؟	
د	**دانش‌های زبانی** (هر کدام ۰/۲۵)	
۴	الف) نقش هستهٔ سومین گروه اسمی بیت زیر را بنویسید. «عقل‌ها حیران شود کز خاک تاریک نژند / چون برآید این‌همه گل‌های نغز کامکار؟» --- ب) در کدام یک از جمله‌های زیر، نویسنده، مقصد رفتن را مشخّص کرده است؟ * از بلخ برفت روز پنجشنبه ☐ * سوی پارس رفت، شش روز گذشته از محرّم. ☐ --- ج) تعداد واج کدام واژه بیشتر است؟ ۱) برادر ۲) ایران ۳) آزادگی ۴) اسطرلاب --- د) درست یا نادرست بودن جملهٔ زیر را مشخّص کنید. فعل چهارمین جمله در متن زیر، علاوه بر مفعول به متمّم، نیاز دارد. درست ☐ نادرست ☐ «اکنون، اگر می‌خواهی، در مورد شگفتی آفرینش ملخ، سخن بگو که خدا برای او دو چشم سرخ و دو حدقه، چونان ماه تابان آفرید و به او گوش پنهان و دهانی متناسب اندامش بخشید.» --- و) کدام «را» متفاوت است؟ ۱) هرگلی را بویی است. ۲) هرکسی را در این گیتی سرنوشتی باشد. ۳) امیر را دل بگرفت. ۴) ما را با او کاری نیست.	۱/۵

www-kanoon-ir

	ه) بن مضارع دو مصدر (تاختن و رستن) در کدام گزینه درست آمده است؟ ۱) تاخت و رست ۲) تاب و ره ۳) تازان و رشد ۴) تاز و رو	
و	**دانش‌های ادبی** (هر کدام ۰/۲۵)	
۵	الف) «خفّاش» در بیت زیر، نماد چه انسان‌هایی است؟ ..... «نور خورشید در جهان فاش است / آفت از ضعف چشم خفّاش است» --- ب) رکن دوم تشبیه بیت زیر را مشخّص کنید. «برگ‌های طاووس، چونان برگ خزان‌دیده، می‌ریزد.» --- ج) ردیف را در بیت زیر مشخّص کنید. «ماه برق کوچکی از تاج او / هر ستاره پولکی از تاج او» --- د) کدام یک از آثار زیر، از نمونه‌های طراز اوّل ادبیات تعلیمی ایران به شمار نمی‌آید؟ ○ ○ ○ ○ --- و) منوچهری دامغانی در بیت زیر، با بهره‌گیری از کدام آرایهٔ ادبی، با تبحّر فراوان و به طرز هنرمندانه، تصویری از فصل پاییز و صدای خش‌خش برگ‌های پاییزی را در ذهن مخاطب، روشن‌تر و رساتر، تداعی می‌کند. «خیزید و خز آرید که هنگام خزان است / باد خنک از جانب خوارزم وزان است» --- ه) یک کنایه در متن زیر بیابید که مفهوم آن «تواضع و فروتنی‌کردن» است. «سرزمینی است که ما بدان می‌نازیم و سر از همگنان برمی‌افرازیم و در برابر بزرگی و والایی این دو، سر فرود آورد و زبان به ستایش بگشاید. هرکس که ایران را به درستی بشناسد، دل بدان خواهد باخت.»	۱/۵
ه	**تاریخ ادبیات** (هر کدام ۰/۲۵)	
۶	الف) جامی ..... را به تقلید از خمسهٔ نظامی سرود. --- ب) «دستور زبان عشق» اثر کیست؟ ..... --- ج) رباعی زیر از خیّام، اثری از «مصطفی رحماندوست» را به ذهن می‌رساند؛ نام آن اثر را بنویسید. ..... در کارگه کوزه‌گری رفتم دوش / دیدم دو هزار کوزه گویا و خموش ناگاه یکی کوزه برآورد خروش / کو کوزه‌گر و کوزه‌خر و کوزه فروش --- د) در کدام گزینه، نام اثر محمّد بن منوّر آمده است؟ ۱) زبان بگشاد در توحید اسرار / زِ عشق دل بگفت ای پاک غفّار ۲) قصّهٔ ما با تو از لیلی و مجنون درگذشت / خسرو و شیرین چه باشد، وامق و عذرا چه بود ۳) رفع خواهد گشت بیدل شبههٔ وهم دویی / صاحب اسرار توحید من اکنون می‌رسد ۴) هرجا روی حکایت شیرین و خسرو است / یک تن سخن ز درد دل کوهکن نگفت	۱